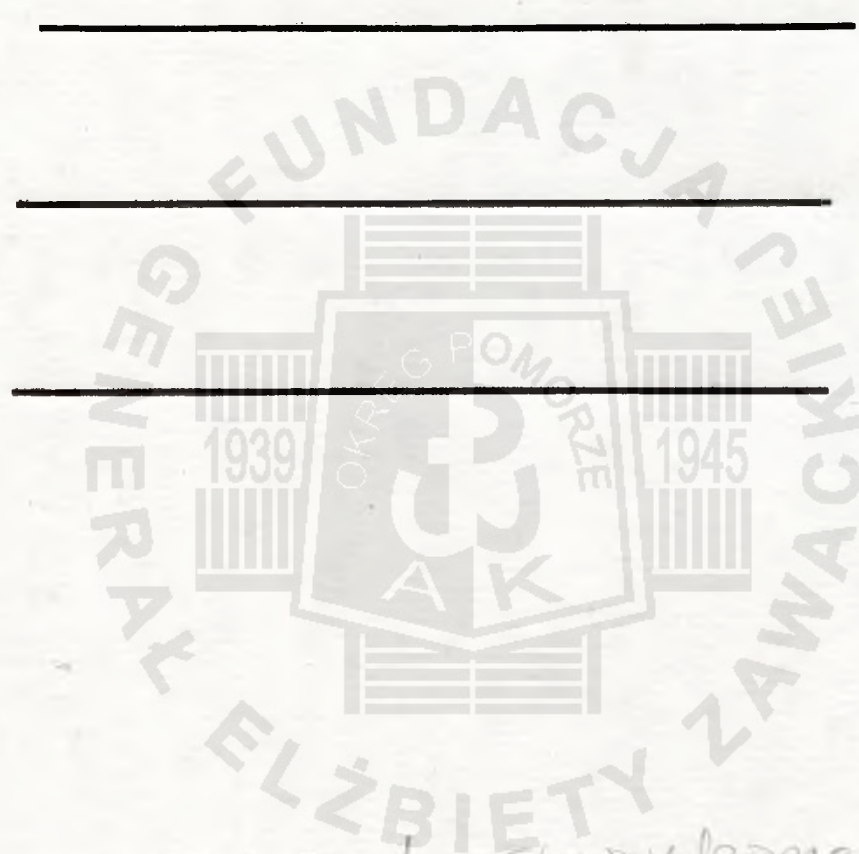

MEMORIAŁ

Generał Morc

Zakrojanie teczki 2004. A. Boldt.
Opracowanie archiwalne teczki 2013
B. Rojdel.

Tajne
Naukami

Fot. Gwał - Sprawy

++ 1987

fot. krowo

CIEŚLIK - KORBEL

Zofia

z d. Cieślik

3199 / WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — T. 3199/20K
Cieslik-Kontel Zofia

I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 – relacja właściwa 1k, 1s
- I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora
- I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

- III/1 – dot. rodziny relatora
- III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.
- III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)
- III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.
- III/5 – inne...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”]

VI. Fotografie

6nak

J. 3199/USK
Cieślak - Korbek Zofia
17. XI. 1922 - 9. VII. 1987.

- I/1. Relacja Zofii Cieślak - Korbek opracowana
na podstawie artykułu Józefa Dąbrowskiego (Słowo duszka
14. X. 1987.) przez B. Rojale 26. XI. 2013.
Druk Komp. A-4 K. 1. s. l.

Cieślik – Korbel Zofia

(17.11.1922 Tomaszów Mazowiecki - 9.07.1987 Ostrowiec Świętokrzyski)

Zofia Cieślik urodziła się 17 listopada 1922 roku w Tomaszowie Mazowieckim w rodzinie inteligenckiej. Ojciec Stanisław był inspektorem ruchu kolejowego, matka Janina z Głowackich – nauczycielką szkoły podstawowej. Dziecięce lata Zofia spędziła w Tomaszowie. W 1931 roku rodzice przenieśli się do Skarżyska Kamiennej i tu Zofia Cieślik rozpoczęła naukę w gimnazjum koedukacyjnym im A. Witkowskiego. W czerwcu 1939 roku ukończyła I klasę liceum matematyczno-przyrodniczego. W Skarżysku Niemcy zakazali nauki w szkołach średnich, w innych szkołach ograniczyli ją do niektórych przedmiotów. Mimo tego zakazu Zofia naukę kontynuowała i zdała egzamin maturalny, Starsi nauczyciele zaangażowali młodszą Zofię do pracy w tajnym zorganizowanym nauczaniu. Oparciem była doświadczona kadra nauczycielska Gimnazjum i Liceum im. A. Witkowskiego sprzed wybuchu wojny. Zofia pracowała w tajnym nauczaniu od 4 października 1940 roku do 15 stycznia 1945 roku. Stała się żołnierzem, choć bez karabinu w rękę. Codziennie po godzinie 5 rano i wieczorem do godziny policyjnej biegała ulicami Skarżyska, by dotrzeć do miejsc umówionej zbiórki kompletu. Zwalczani przez okupanta nauczyciele uczyli młodzież w różnych warunkach.. W miejsce aresztowanych, zakatowanych lub wywiezionych do obozów koncentracyjnych, pracę podejmowali młodzi z nadzieją przetrwania. Zofia wraz z innymi nauczycielkami, pod kierunkiem dr Marty Bałtruszajtis, Litwinki przygotowywała młodzież do „szczepienia”, czyli rocznego egzaminu, który konspiracyjnie określany był tym terminem. Zofia Cieślik szczęśliwie doczekała końca wojny. Po wyzwoleniu Państwowa Komisja Weryfikacyjna w Kielcach wydała jej świadectwo dojrzałości, zaliczając okres w tajnym nauczaniu w podwójnym wymiarze: 8 lat, 6 miesięcy i 12 dni pracy nauczycielskiej. Mając dokumenty zapisała się do Państwowego Pedagogium w Kielcach, które ukończyła 4 lutego 1946 roku. Od 1 marca 1946 r. zaczęła pracować jako nauczycielka w Publicznej Szkole Podstawowej we wsi Bobrza, gm Samsonów..

24 sierpnia 1946 roku zawarła związek małżeński z Franciszkiem Korbelem, również nauczycielem. Pracując zawodowo studiowała filologię polską w Instytucie Pedagogicznym w Warszawie. Ukończyła studia 3 czerwca 1951 roku. Od 1 września 1951 roku została przeniesiona do I LO im. St. Staszica w Ostrowcu Św., gdzie pracowała do września 1953 r. Po urodzeniu syna korzystała z dwuletniego urlopu wychowawczego. Pracowała nadal w liceum jako polonistka, a równocześnie doskonaliła wiedzę na Wydz. Humanistycznym WSP w Krakowie, na Podyplomowym Studium Filologii Polskiej UJ. Według jej biografa Józefa Lachtary długa jest lista jej wyróżnień i nagród.

Zofia Korbel zmarła w szpitalu w dniu 9 lipca 1987 r. Pochowana została na cmentarzu komunalnym w Ostrowcu.

Na podstawie artykułu Józefa Lachtary („Słowo Ludu” z 14.X.1987 r.) opracowała
Barbara Rojek
26.XI.2013.

J. 3199/WSK
Cieślak - Korbel Zofia

II. Materiały uzupełniające relację:

- Kserokopia artykułu Józefa Dachta w "Zotruiers oświaty", zamieszczonego w "Słowe ludu" z 14.X.1957r. przekazaną przez Teresę Mojas - Wojciechowską.
- A-3, k. 1. s. 1 (4 strony z fotografią relatorki).

3199
Zofia Cieślak - Korbel

urodz. 17.11.1922 r. w Tomaszowie Suwawickim

Zmarła 9.07.1987 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim

S Ł O W O L U D U

14. X. 87 r.

„...niech żywi nie tracą nadziei
I przed narodem niosą oświaty kaganiec;
A kiedy trzeba, na śmierć idą po kolei,
Jak kamienie przez Boga rzucane na szaniec!...”

Słowa poety Juliuszałowackiego doskonale ilustrują życie i pracę gorącej patriotki, uczciwej matki Polki – nauczycielki z zawodu, pedagoga z zamiłowania i wykształcenia – Zofii Cieślak-Korbel.

Urodziła się 17 listopada 1922 roku w Tomaszowie Mazowieckim, w rodzinie inteligencji pracującej. Ojciec Stanisław Cieślak – inspektor ruchu kolejowego, matka Janina z Głowackich, nauczycielka szkoły podstawowej. Dziecięce lata spędziła w Tomaszowie. W 1931 r. rodzice przenieśli się do Skarżyska-Kam. Tutaj Zofia Cieślak rozpoczęła naukę w gimnazjum koedukacyjnym im. A. Witkowskiego. W czerwcu 1939 roku ukończyła I klasę liceum matematyczno-fizycznego. 1 września tego roku wybuchła wojna. Do Skarżyska wtargnęły hordy hitlerowskie. Zakazano nauki w szkołach średnich, w innych ograniczono do niaktówch przedmiotów.

nych Kielcach Państwowa Komisja Weryfikacyjna wydała jej świadectwo dojrzałości. Okres w tajnym nauczaniu zaliczyła w podwójnym wymiarze: 8 lat, 6 miesięcy i 12 dni pracy nauczycielskiej. Mając te dokumenty, zapisała się do Państwowego Pedagogium w Kielcach, które ukończyła 4 lutego 1946 r., uzyskując kwalifikację pedagogiczną. Od 1 marca tego roku zaczęła pracować jako nauczycielka w Publicznej Szkole Podstawowej we wsi Bobrza, gm. Samsonów. 24 sierpnia 1946 r.

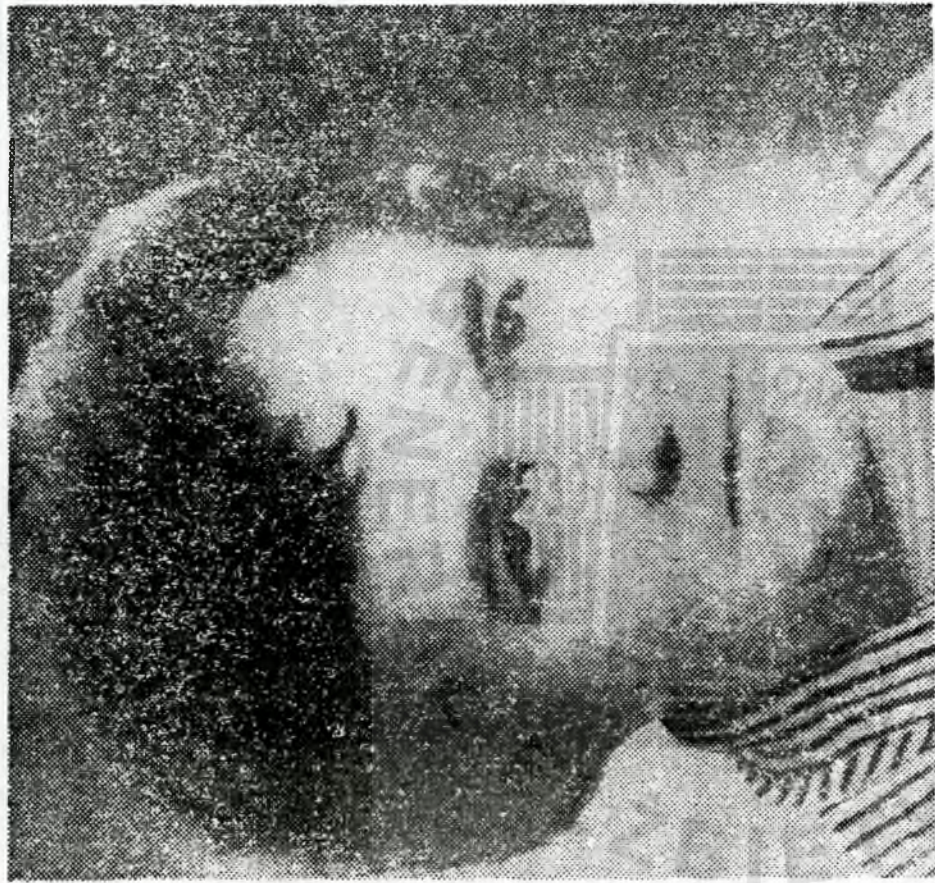
września 1953 r. W tym czasie urodziła syna Tadeusza i kożystała z dwuletniego urlopu macierzyńskiego. Od września 1955 r. rozpoczęła pracę jako polonistka w LO im. J. Chreptowicza w Ostrowcu. Tutaj przez kilka lat prowadziła bibliotekę szkolną i przygotowywała okolicznościowe akademie. Propagowała i prowadziła również szkolne koło filalistyczne. Równocześnie doskonaliła własne kwalifikacje. Była zdania, „by uczyć dobrze innych, należy ukończyć się samej”. W 1970 r. ukończyła w Lublinie okręgowy a rok później w Poznaniu cen-tralny kurs języka polskiego dla nauczycieli prowadzących zajęcia fakultatywne w liceach ogólnokształcących. W 1973 r. ukończyła drugi stopień podjętych studiów na Wydz. Humanistycznym WSP w Krakowie i otrzymała tytuł magistra filologii polskiej. Z nowym rokiem szkolnym została mianowana profesorem szkoły średniej. W dwadzieścia lat później ukończyła Polomowe Studium Filologii Polskiej przy Uniwersytecie Jagiellońskim.

Zołnierz Oświata

niektórych przedmiotów.

Mimo zakazu Zofia Cieślak w roku szkolnym 1939/40 kontynuowała naukę z zakresu II klasy liceum ogólnokształcącego i zdała egzamin maturalny. Głęboko wryły się w jej pamięć strofy Slowackiego. Posiadając wiedzę pragnie przekazać chętnym. Stara się nauczyciele angażując młodą Zosię do pracy w tajnym zorganizowanym nauczaniu. W Skarżysku tajne komplety rozpoczęły naukę już od stycznia 1940 r. Oparciem była doświadczona kadrą nauczycielską Gimnazjum i Liceum im. A. Witkowskiego sprzed wybuchu wojny. Od 4 października 1940 do 15 stycznia 1945 roku Zofia Cieślak pracuje jako nauczycielka w tajnym nauczaniu. Stała się żołnierzem. Nie z karabinem w ręku, ale na polu polskiej oświaty. Codziennie po godzinie piątej rano i wieczorem do godziny policyjnej biegła ulicami Skarżyska lub przez mokradła i zarośla nad Kamienną, by dotrzeć do miejsc umówionej zbiórki komplotu.

Nauczyciele, inteligencja polska, którą tak zaciekle zwalczał okupant, w różnych warunkach przekazywali swoją wiedzę potrzebującej młodzieży. W miejscach areztowanych, zakatowanych lub osadzonych w obozie koncentracyjnym, pracę podejmowali nowi z nadzieją przetrwania. Młoda, niepomna czekających ją w razie wypadki męczarni, wypełniła swoje patriotyczne zobowiązanie wobec przelozonych i młodzieży. Wraz z innymi nauczycielkami pod kierunkiem dr Marty Bałtrusajtis, Litwinki, pani Zosia przygotowała młodzież do „szczępienia” — konspiracyjny termin rocznego egzaminu.

Zofia Korbel

wolenia. Masowe aresztowania harcerzy i członków Organizacji Orła Białego, dziesiątkowały również słuchaczy tajnej oświaty. Był to front walki o wiedzę, zakazaną historię narodu, ojczysty język, kulturę, o przetrwanie i zwycięstwo. Nauczyciele bez dzienników — ich wiedza była przygotowywana również potajemnie i ułożona w ludzkiej pamięci, słuchacze bez zeszytów i książek, a dokumenty przechowywano w ukryciu — oto niepełny szkic obrazu tamtej pracy w oświacie.

Zofia Cieślak szczęśliwie doczekała końca wojny. W wol-

zawarla związek małżeński z Franciszkiem Korbelem, również nauczycielem. Od 1 września pracowała w Wąchocku, gdzie zorganizowała bibliotekę szkolną. Prócz tego prowadziła dom i wychowywała córeczkę Teresę. Był to trudny okres — wspominała po latach.

Pracując zawodowo studiowała filologię polską w Instytucie Pedagogicznym w Warszawie. Studia ukończyła 3 czerwca 1951 roku. Od 1 września 1951 roku została przeniesiona do pracy w I LO im. St. Staszica w Ostrowcu Św., na stanowisko polonistki, gdzie pracowała do

Zamilowanie do zawodu Zofia Cieślak-Korbel wyniosła z domu rodzinnego. Starożytnością stale pogarszał się zdrowia, praca ponad siły. Lata wojny, praca ponad siły zaczęły dawać znać o sobie. W 1978 roku przeszła na emeryturę. Jednak nie zerwała ze szkołą, pracowała dodatkowo. Zawieszona pamiętała o swoich uczniach opuszczających szkoły. Młodzież także pamiętała, przesyłając jej listy i pocztówki; różnych okazji, jako wyraz wdzięczności i pamięci.

Zofia Korbel nadwyzczyła pracowniczo i zdyscyplinowany pedagog pobierała dodatek pedagogiczny, przyznawany przodującym nauczycielom. Długa jest lista wyróżnień i nagród.

Ten żołnierz oświaty — pedagog i społecznik zgasł nagle. Jej serce odmówiło posłuszeństwa, przestało pracować. Zmarła w szpitalu w dniu 9 lipca 1987 roku. Zwłoki jej spoczęły na cmentarzu Komunalnym w Ostrowcu. Żegnana była przez najbliższych, młodzież i dorosłych, do których podczas lekcji wypowiadała słowa wieszczą z Czarnolasu, Jana Kochanow. skiego:

„Stużmy polskiej sprawie, a jak kto może
Niech ku pożytku dobra
wspólnego pomoże”.

Tak, ku pożytkowi młodzieży, która ma służyć sercem i umysłem swojej ojczyźnie, jak to czyniła Zofia Cieślak-Korbel.

Józef LACHTARA

Materiał opracowany na podstawie akt osobowych kole ZBOWiL w Ostrowcu Świętokrzyskim

skiej przy Uniwersytecie Jagiellońskim.

i

T. 3199/USK

++
Cieślak - Korbel Zofia
(17. XI. 1922 - 9. VII. 1987)

T. Noceci
skarżę do
Kare.

B. Rojca 2013

i

J. 3199/USK

++
CIEŚLIK - KORBEL Zofia
(17. XI. 1922 - 9. VII. 1987)

Tajne Noceci
skarżę do
Kare

Od 4 października 1940r do 15 stycznia 1945r.
pracuje jako nauczycielka w tajnym
nauczaniu. Po zakończeniu wojny
wyjechała do rodzinnego domu. Pracuje
jako nauczycielka, studiując
mimo wojny polonistykę.

B. Rojca 2013.

CIEŚLIK - KORBEL
Zofia

